

คู่มือชาวบ้าน ในการเรียนรู้เพื่อรักษาวัฒนธรรมและทรัพยากรไว้ให้ลูกหลาน

โดย กลุ่มศึกษาการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมีนครศรีธรรมราช

แผ่นดิน...กำลังจะเปลี่ยน
จาก...แผ่นดินแห่งวัฒนธรรม
สู่...ดินแดนแห่งมลพิษ
และกำลังจะ...ไม่มีแผ่นดินอยู่

ท่าเรืออุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard)

คู่มือชาวบ้าน

ในการเรียนรู้เพื่อรักษาวัฒนธรรมและทรัพยากรไว้ให้ลูกหลาน

แผ่นดิน...กำลังจะเปลี่ยน
จาก...แผ่นดินแห่งวัฒนธรรม
สู่...ดินแดนแห่งมลพิษ
และกำลังจะ...ไม่มีแผ่นดินอยู่

" เราไม่ได้ขัดขวางการพัฒนา แต่เราอยากอยู่บนวัฒนธรรมและทรัพยากร ที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษไว้ให้ลูกหลาน

จะเป็นอย่างไร ถ้าในอนาคตข้างหน้าแผ่นดินที่มีจิตวิญญาณของบรรพบุรุษ ถูกกมทับด้วยปูนซีเมนต์ ปล่องท่อและหมอกควัน

ทำไมแผ่นดินที่เรา ร่วมรักษา ต้องมีคนมาเอาไปเพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มน้อย เราอยู่อย่างนี้ก็สบายดีแล้ว ทำไมต้องให้คนยากจน ต้องเป็นคนเสียสละ

ถึงเวลาที่เราต้อง เรียนรู้
ต้องต่อสู้ สู้ สู้
เพราะเรา คือ อำนาจของประชาชน"

สารบัญ

รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐.....	๔
เมื่อโครงการขนาดยักษ์เข้ามาในภาคใต้	๕
การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฯ เกิดจากอะไร	๖
แผนแม่บทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศไทย	๗
เขาเทอร์นซีบอร์ดและแลนด์บริดจ์เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมฯ อย่างไร?	๘
โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญมีอะไรบ้าง.....	๙
สรุปพื้นที่ก่อสร้าง.....	๑๑
สรุปความก้าวหน้าที่ต้องติดตามและตรวจสอบ.....	๑๒
แผนงานนิคมอุตสาหกรรม.....	๑๓
ขั้นตอนการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฯ.....	๑๔
การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อ.สีชล	๑๕
การจัดตั้งพัฒนาิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี.....	๒๐
ผลที่คาดว่าจะได้รับการพัฒนาิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี.....	๒๑
ประชาชนและพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบบ้าง.....	๒๔
ผลกระทบที่ได้รับจากนิคมฯ.....	๒๖
ผลกระทบทางสังคม.....	๓๐
ผลกระทบทางเศรษฐกิจ.....	๓๒

รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

คือ

กฎหมายสูงสุดของประเทศ

เพื่อคุ้มครอง ส่งเสริม ขยายสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนอย่างเต็มที่

มาตรา ๖๖ และ ๖๗

ระบุไว้ว่า

มาตรา ๖๖

บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิ อภิสิทธิ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๖๗

สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมด้วยรัฐและชุมชนในการอภิสิทธิ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อม ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับ ความคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ ศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มี กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบ ก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้ **ย่อมได้รับความคุ้มครอง**

เมื่อโครงการขนาดยักษ์ เข้ามาในภาคใต้

มีหน่วยงานสำคัญที่กุมทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่จะกล่าวถึงที่นี่ 2 หน่วยงานคือ

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

ทั้ง 2 หน่วยงานมีส่วนผลักดันโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ หรือที่เรียกทั่วไปว่า “เซาเทอร์นซีบอร์ด และโครงการสะพานเศรษฐกิจ หรือ แลนด์บริดจ์” อันมีรูปธรรมขณะนี้คือถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 44 กระบี่-ขนอม

เซาเทอร์นซีบอร์ด และแลนด์บริดจ์มีความเป็นมาอย่างไร?

เมื่อ พ.ศ. 2532 ทรม.ได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนา “สะพานเศรษฐกิจ” (แลนด์บริดจ์) เชื่อมโยงฝั่งทะเลอันดามันกับอ่าวไทย และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้(เซาเทอร์นซีบอร์ด) ตามที่ สศช.เสนอ

กันยายน 2546 ถนนสาย 44 กระบี่-ขนอมขนาด 4 ช่องจราจรสร้างเสร็จระยะทาง 133.85 กิโลเมตร มีเขตทางตลอดแนวถนน 200 เมตร โดยแบ่งเป็น

- 100 เมตร ถนน
- 40 เมตร เตรียมไว้สำหรับระบบท่อส่งน้ำมัน
- 60 เมตร พัฒนาเส้นทางรถไฟ

จะสร้างคลังเก็บน้ำมันสำรองที่ฝั่งอันดามัน และสร้างนิคมอุตสาหกรรมที่ฝั่งอ่าวไทย แผนยังกำหนดให้สร้างท่าเรือน้ำลึกโดยแต่เดิมกำหนดด้านฝั่งอ่าวไทยไว้ที่ อ.ขนอม ต่อมาใน พ.ศ. 2540 ได้เปลี่ยนเป็นที่บ้านบางปอ อ.สิชล จ. นครศรีธรรมราช และในปัจจุบันเปลี่ยนเป็น ต.สิชล ต.ทุ่งปรัง อ.สิชล และ ต.กลาย อ.ท่าศาลา

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และทำเรืออุตสาหกรรมเกิดจากอะไร

SSB เกิดจากมติคณะรัฐมนตรี ในรัฐบาล หลายนสมัย

16 กรกฎาคม 2547

- เห็นชอบแผนงานโครงการ SELB : กระทรวงพลังงาน
- ให้จัดทำแผนการลงทุน-แผนเตรียมงานและการก่อสร้างภายในปี 2553

20 พฤษภาคม 2551

สมัยรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี

- สดช : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตั้งคณะ : กรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ : กพต. ศึกษา/ปรึกษาหารือ
พื้นที่ 4 กลุ่มอุตสาหกรรม

1. เหล็กต้นน้ำ ดือรยกยนต์ที่ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ และ 4 พื้นที่
ทางเลือก คืออำเภอกุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์/ อำเภอประทิว จังหวัด
ชุมพร/ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี/ อำเภอสิชล จังหวัด
นครศรีธรรมราช
2. พลังงานและปิโตรเคมีคือแก๊สอ่าวไทยและทำเรือน้ำลึก
นครศรีธรรมราช และสงขลา – ปัตตานี
3. อนุเม็ดเงิน
  - **กรอบวงเงิน 5 ปี : 5.8 หมื่นล้านบาท**
  - **งบ 2552 : 1.3 หมื่นล้านบาท**

โดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

- สะพานเศรษฐกิจ
- แก๊สธรรมชาติอ่าวไทย
- ปตท.

แผนแม่บทอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ของประเทศไทย

เป็นแผนระยะยาวกำหนดเป็นช่วงเวลา ดังนี้

ระยะที่ 3 เป็นช่วงเวลาต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2547 ถึง 2558 มีเป้าหมายหลักคือการขยายการผลิตให้เพิ่มมากขึ้นและจัดกลุ่ม CLUSTER การผลิตปิโตรเคมีให้เข้มแข็ง โดยใช้วิธีการขยายการผลิตในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง เป็นส่วนสำคัญของแผน

สำหรับในช่วงปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป เป้าหมายหลักคือการพัฒนาอุตสาหกรรมหลายประเภทให้สอดคล้องกับโครงการ LAND BRIDGE (สะพานเศรษฐกิจเชื่อมระหว่างทะเลอันดามันและอ่าวไทย) โดยมีเป้าหมายพื้นที่ **อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช**

นั่นคือถ้านิคมอุตสาหกรรมสามารถเริ่มดำเนินการได้ใน พ.ศ. 2559 ก็จะตรงกับเวลาที่กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมปิโตรเคมีจะย้ายฐานการผลิตจากภาคตะวันออกเนื่องจากมีปัญหามากแล้วมาผลิตยังนิคมอุตสาหกรรมแห่งใหม่ในพื้นที่เขาเทอร์นซีบอร์ด ตามพัฒนาการเติบโตในระยะ 3 ของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีพอดี

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยมีการทำแผนแม่บทซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 (2523-2531)

ระยะที่ 2 (2532-2547)

ระยะ 3 (2547 เป็นต้นมา)

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีในระยะที่ 3

มีการเสนอพื้นที่สำหรับพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี 2 ทางเลือก คือ

ทางเลือกที่ 1 ใช้พื้นที่ที่มابตาพูดต่อไป 33 ผลิตภัณฑ์ 56 โรงงาน

ทางเลือกที่ 2 แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ

- ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2547-2558 ผลิตที่มابตาพูด 29 ผลิตภัณฑ์ 34 โรงงาน
- ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป จะมี 23 ผลิตภัณฑ์ 22 โรงงานย้ายไปในพื้นที่แลนด์บริดจ์ อ.สีชล จ.นครศรีธรรมราช

ทั้งนี้เพื่อรอให้มีโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะการให้มีศูนย์กลางน้ำมันเป็นแกนนำการพัฒนาเสร็จก่อน (เซฟรอน)

ส่วนพื้นที่ที่คาดว่าจะมีผลกระทบโดยตรงได้แก่

- พื้นที่ที่จะสร้างท่าเรือน้ำลึก สร้างเขตนิคมอุตสาหกรรม และบริเวณใกล้เคียง
- พื้นที่ในบริเวณที่จะมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะ การหาแหล่งน้ำเพิ่ม และการสร้างถนน

เขาเทอร์นซีบอร์ดและแลนด์บริดจ์ เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมหนักอย่างไร?

1) อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมหนัก มีอยู่ในแผนเดิม ตั้งแต่ สศช.เริ่มผลักดันโครงการเขาเทอร์นซีบอร์ดและแลนด์บริดจ์แล้ว โดยระบุว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมแกนนำขนาดใหญ่จะเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันและปิโตรเคมีเป็นหลักเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องนอกจาก อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลังงานแล้ว สศช.ยังได้เสนอให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ มี อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เช่น ยางพารา ปาล์ม อาหารทะเล อุตสาหกรรมเหล็ก และอุตสาหกรรมหนักอื่นๆ

2) อุตสาหกรรมปิโตรเคมีเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ สศช. ได้วิเคราะห์แนวโน้มภาพรวมการขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทย ใน 5 ปี(2550-2554) เห็นว่าอุตสาหกรรมเคมีเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะชายฝั่งภาคใต้ที่สามารถใช้ก๊าซจากอ่าวไทย สำหรับรองรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในระยะยาว โดย สศช.เสนอพื้นที่รองรับ คือ อ.สิชล พร้อมทั้งเสนอสร้างท่าเรือน้ำลึกเหมือนที่กระทรวงพลังงานเคยเสนอ

ส่วนปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ต้องแก้ไขคือการจัดการ ปัญหามลพิษและความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างพื้นฐานทาง ปัญญา สศช.ได้เสนอทางออกต่อปัญหานี้ เช่น หาแหล่งน้ำเพิ่ม

**3) ลักษณะพื้นที่ตั้งของเขาเทอร์นซีบอร์ดและแลนด์บริดจ์
เหมาะกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี** เพราะอยู่ชายฝั่งทำให้สะดวกในการนำ
วัสดุเข้ามา โดยต้องมีสถานที่สร้างท่าเรือน้ำลึก ทำเขตอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
ประกอบด้วยบริเวณนี้อยู่ใกล้กับแหล่งขุดเจาะน้ำมันในอ่าวไทย

**4) การที่นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกรองรับการขยายตัว
ของอุตสาหกรรมไม่ได้อีก** โดยเฉพาะจากปัญหาการจัดการมลพิษ และการ
คัดค้านจากชาวบ้าน ทำให้ สศช.กำหนดให้ย้ายพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมไปที่แห่งใหม่
ซึ่งก็คือพื้นที่เขาเทอร์นซีบอร์ดและแลนด์บริดจ์ และนายกรัฐมนตรียังได้เห็นชอบใน
วันที่ 10 เมย. 2551

โครงสร้างพื้นฐานที่ต้องทำ มีอะไรบ้าง?

1) แหล่งน้ำ ในเอกสาร สตช.ที่จัดทำล่าสุดเมื่อเดือนมิถุนายน 2551 ก็ยังระบุถึงการต้องหาแหล่งน้ำเพิ่มอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- การสร้างอ่างเก็บน้ำคลองกลาย ต.กรุงชิง อ.บพิตำ
- เชื้อนคลองท่าทน ต.เทพราช อ.สิชล
- อ่างเก็บน้ำคลองกระเดะ อ.กาญจนดิษฐ์
- อ่างเก็บน้ำคลองลาไม ต.วังอ่าง อ.ชะอวด

2) ถนนรถไฟ แผนงานที่เตรียมจะดำเนินการคือ

- การก่อสร้างถนนสายหลักเป็น 4 ช่องจราจร
สายพังงา-กระบี่
สายนครศรีธรรมราช-สงขลาตอนระโนด-สะทิงพระ
- การก่อสร้างทางรถไฟรางคู่
ช่วงสุราษฎร์ธานี-บ้านนา
ช่วงเขาชุมทอง-ชะอวด
ช่วงแหลมโดนด-บ้านต้นโดน

3) การศึกษา มีการพัฒนาองค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม

4) ที่ดิน ปัจจุบันฐานของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีซึ่งกำลังเติบโตและก้าวสู่ระยะการพัฒนาที่ 3 อยู่ที่มาบตาพุด แต่ที่มาบตาพุดเริ่มมีขีดจำกัดในการรองรับ โดยเฉพาะจากปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงต้องย้ายมาผลิตในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งต้องใช้พื้นที่ทั้งหมด ๒๐,๐๐๐ ไร่

กนอ.มีสิทธิ์เวนคืนที่ดิน จากนั้น กนอ.มีสิทธิ์โอนไปยังผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อได้ ซึ่งต่างจากการเวนคืนโดยทั่วไปที่เมื่อเวนคืนแล้วที่ดินจะตกเป็นของรัฐไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้อื่นได้

5) ไฟฟ้า นิคมอุตสาหกรรมต้องก่อสร้างโรงไฟฟ้าภายในพื้นที่นิคมโดยใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติหรือถ่านหิน

สถานที่ก่อสร้าง อยู่ที่ไหน?

ในรายงานของโครงการศึกษาการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ของบริษัททีมฯ ระบุพื้นที่ที่จะจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรมชัดเจน และระบุปัจจัยในการคัดเลือกพื้นที่ 9 ประการ โดยมีพื้นที่คัดเลือกได้แก่ **กลุ่มอำเภอสิชลและอำเภอท่าศาลา**

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบริษัททีมฯ ต้องรับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้านในพื้นที่ที่จะจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรมด้วย ดังนั้นเอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็นที่บริษัททีมฯ นำเสนอกับชาวบ้านจึงบ่งชี้ถึงพื้นที่ที่ถูกเลือกได้ โดยได้ระบุช่วงแรกของการนำเสนอว่า “พื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรม การศึกษาชี้ว่า อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราชเหมาะสมที่จะเป็นท่าเรืออุตสาหกรรม” ขณะที่ช่วงท้ายของการนำเสนอระบุว่า “พื้นที่ท่าเรืออุตสาหกรรมที่เหมาะสมเบื้องต้น

1. พื้นที่ท่าเรือและพื้นที่ประกอบการอุตสาหกรรม อ.สิชล จ.นครศรีธรรมราช

2. พื้นที่ท่าเรือและพื้นที่ประกอบการอุตสาหกรรม อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช”

ซึ่งน่าสังเกตว่าช่วงท้ายมีคำว่า พื้นที่ประกอบการอุตสาหกรรม ด้วย ขณะที่ช่วงแรกมีแต่คำว่า ท่าเรืออุตสาหกรรม เท่านั้น

สรุปความคืบหน้า

ต้องติดตามและตรวจสอบ?

ปัจจุบันโครงการกำลังเดินหน้า

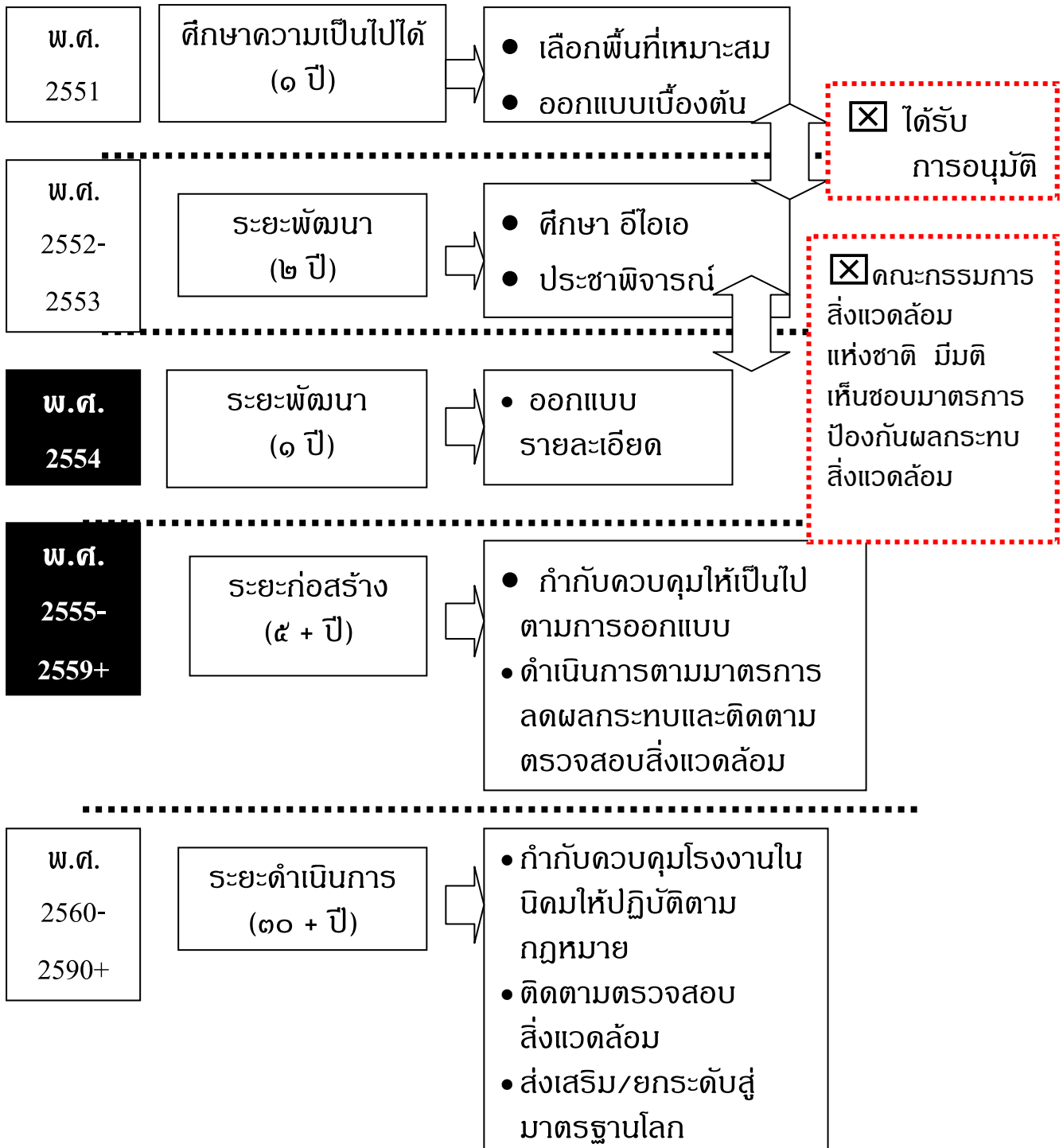
หลายหน่วยงานที่สำคัญดำเนินงานอย่างสอดคล้องกันคือ สตช.ได้รายงาน นายกรัฐมนตรีถึงความก้าวหน้าการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้เพื่อรองรับการพัฒนา อุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งมีสาระสำคัญ เหมือนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลังงาน อุตสาหกรรมเหล็ก การแปรรูปการเกษตรและพืชพลังงาน พร้อมทั้งเสนอแผน ดำเนินงานระยะต่อไป ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นชอบในวันที่ 13 พค. 2551 และเสนอ ให้ ดร.พิจารณา กนอ.ได้ลงมือปฏิบัติโดยว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาให้ดำเนินงานทั้ง การศึกษาและการทำงานในระดับพื้นที่

การเข้ามาอย่างเจียบกริบของทุนใหญ่ระดับโลก

ในช่วงเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา มีการนำเสนอโครงการต่างๆ เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ของกลุ่มบริษัทต่างๆ จำนวนมาก ตั้งแต่การสำรวจ การขุดเจาะ การตั้งฐานปฏิบัติการ รวมทั้งการตั้งนิคม อุตสาหกรรมและท่าเรืออุตสาหกรรม ทั้งนี้แต่ละโครงการจะนำเสนอเฉพาะส่วนที่ ตนเองต้องการ ไม่เชื่อมโยงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของโครงการใด ๆ ทั้งสิ้น โดยมี โครงการต่างๆที่เข้ามาในพื้นที่ ซึ่งติดตามได้ส่วนหนึ่ง ดังนี้

1. การขุดเจาะและสำรวจปิโตรเลียม
2. การตั้งแท่นขุดเจาะปิโตรเลียม
3. ฐานสนับสนุนปฏิบัติการบนฝั่ง บ้านบางสาร ต.กลาย และ สนามบิน ที่ ต.ปากพูน อ.เมือง
4. การจัดตั้งท่าเรืออุตสาหกรรม อ.ท่าศาลา หรือ อ.สิชล
5. การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อ.ท่าศาลา หรือ อ.สิชล

แผนงาน เกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรม และท่าเรืออุตสาหกรรม

การตั้งนิคมอุตสาหกรรม และทำเรืออุตสาหกรรม มีขั้นตอนอะไรบ้าง

ขั้นที่ 1

ศึกษาความเป็นไปได้ โดยการศึกษาความ
ต้องการของประชาชน

ขั้นที่ 2

กนอ. เสนอให้รัฐบาลพิจารณา

ขั้นที่ 3

กนอ. จัดทำแผนการลงทุน แผนการ
ก่อสร้าง แผนด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและ
สุขภาพ

ขั้นที่ 4

กนอ. ปรีกษาหารือ รับฟัง ทำประชาคมติ

ขั้นที่ 5 รัฐบาล และ กนอ. ตัดสินใจ

การพัฒนาอุตสาหกรรม ในพื้นที่อำเภอสิชล ทำกันอย่างไร

การพัฒนาอุตสาหกรรม นี้อยู่ในความรับผิดชอบของ
กระทรวงพลังงาน (MINISTRY OF ENERGY) เป็นผู้กำหนด
นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีใน
พื้นที่รวม 19,000 ไร่ แบ่งเป็น

พื้นที่ก่อสร้างท่าเรือและปิโตรเคมี

1. โรงกลั่น – ถังเก็บ	3,900 ไร่
2. โรงแยกก๊าซ – ปิโตรเคมี	6,900 ไร่
3. เดมีกัณฑ์	750 ไร่
4. พลังงานทดแทน	750 ไร่
5. ระบบสาธารณูปโภค	5,700 ไร่
6. พื้นที่สีเขียว – พื้นที่กันชน	1,900 ไร่

พื้นที่ก่อสร้าง

- ขนาดพื้นที่ 19,000 ไร่ ห่างจากตัวจังหวัด 63 กิโลเมตร ห่าง
จาก อำเภอสิชล 1 กิโลเมตร
- เนื้อที่ 42 ตารางกิโลเมตร ใน ต.ทุ่งปรัง อ.สิชล จ.
นครศรีธรรมราช
- ระดับน้ำสูงสุด 0.5 เมตร ต้องถมดินสูงโดยเฉลี่ย 0.7 เมตร
- พื้นที่กันชน ล้อมรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมใช้พื้นที่ 200 ไร่

ตั้งนิคมอุตสาหกรรม และทำเรืออุตสาหกรรม แล้วจะเกิดอะไรขึ้น

1. เป็นแหล่งผลิต พลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง กาซธรรมชาติในพื้นที่
  - 1.1. โครงการระบบท่อส่งกาซธรรมชาติ อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
  - 1.2. การจัดหากาซเป็นเชื้อเพลิงทดแทนพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี – ภูเก็ต – พังงา – กระบี่
2. เป็นศูนย์กลางสำคัญในการขนถ่ายสินค้าปิโตรเคมี โดยเฉพาะ ระหว่างประเทศตะวันออกกลางกับจีนและญี่ปุ่น
3. เป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์เพื่อส่งออก

อะไรบ้างที่ภาคใต้/จังหวัดนครศรีธรรมราชจะได้รับ จากการตั้งนิคมอุตสาหกรรมและทำเรืออุตสาหกรรม

SSB มีแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ โดยมีเป้าหมาย

1. สร้างเส้นทางเศรษฐกิจใหม่ ถนนหมายเลข 44 : กระบี่ – ขนอม
2. พัฒนาเขตนิคมอุตสาหกรรม แปรรูปสินค้าเกษตรครบวงจรบนเส้นทางเศรษฐกิจใหม่
3. พัฒนาฐานอุตสาหกรรมน้ำมัน - ปิโตรเคมี
4. พัฒนาท่าเรือน้ำลึก
5. พัฒนาศูนย์กลางให้บริการกระจายสินค้าและ LOGISTICS ระดับโลกตอนปลายของสะพานเศรษฐกิจทั้ง 2 ฝั่งทะเล
6. พัฒนาเชื่อมโยงการท่องเที่ยวภาคใต้ เชียงนิเวศ – เชียงวัฒนธรรม : สมุย – จ.สุราษฎร์ธานี ตีลปะศรีวิชัย – เชื้อนรัชชประภา – อุทยานแห่งชาติเขาสม

ทำความเข้าใจโครงการหลักพื้นที่ ชายฝั่งทะเลภาคใต้

1. จัดหาแหล่งน้ำดิบ

เพื่อให้เพียงพอใช้ในอุตสาหกรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่โดยการสร้างอ่างเก็บน้ำกระจายหลายพื้นที่ ดังนี้

- 1.1. อ่างเก็บน้ำ คลองท่าทน อ.สิชล จ.นครศรีธรรมราช
- 1.2. อ่างเก็บน้ำ ฝาย อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช
- 1.3. อ่างเก็บน้ำ คลองลาไม ต.วังอ่าง จ.นครศรีธรรมราช
- 1.4. อ่างเก็บน้ำ คลองกระแต อ.กาญจนดิษฐ์ จ.นครศรีธรรมราช
- 1.5. สร้างอ่างเก็บน้ำคลองกลาย ต.กรุงชิง อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช
- 1.6. อ่างเก็บน้ำ ห้วยปากหมาก
- 1.7. อ่างเก็บน้ำ คลองลำรูใหญ่ อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา
- 1.8. อ่างเก็บน้ำ คลองแห้ง อ.เขาพนม จ.กระบี่

2. โครงการสะพานเศรษฐกิจ : SELB เพื่อให้ขนส่ง/ถ่าย วัตถุดิบและสินค้าระหว่างฝั่งทะเลอันดามันกับอ่าวไทย ประกอบด้วย

- 2.1. ท่อนขนถ่ายน้ำมันกลางทะเลห่างฝั่งอันดามัน 5 กม. ถึงเก็บน้ำมันสำรองห่างฝั่งอันดามัน 300 – 500 กม.
- 2.2. ท่อน้ำมันดิบใต้ดินถึงฝั่งอันดามัน
- 2.3. ท่อนขนถ่ายน้ำมันกลางทะเลห่างฝั่งอ่าวไทย 15 กม. + ถึงเก็บน้ำมันดิบ
- 2.4. นิคมอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจนิเวศบริเวณเหนือ อ.สิชล เนื้อที่ 20,000 ไร่ เพื่อให้เมืองสิชลเป็นเมืองสนับสนุนรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
- 2.5. ท่าเรือน้ำลึก

3. แล้วอะไรจะเกิดขึ้นตามมา

- 3.1 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 44 ระหว่าง ระเบิดกับชนอม
- 3.2 อุตสาหกรรมน้ำมันและปิโตรเคมี และคลังน้ำมันทั้งฝั่งทะเลอันดามัน และฝั่งทะเลอ่าวไทย
- 3.3 อุตสาหกรรมก๊าซและคลังก๊าซทั้งฝั่งทะเลอันดามันและฝั่งทะเลอ่าวไทย
- 3.4 ทำเรื่อน้ำลึกและท่าขนถ่ายสินค้า
- 3.5 อุตสาหกรรมด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน การผลิตถุงยางอนามัย
- 3.6 อำเภอสิชล เปลี่ยนแปลงเป็น เมืองสิชล เช่นเดียวกับชลบุรีระยอง พัทยา อุทยา เพราะเป็นเมืองอุตสาหกรรมและท่องเที่ยว

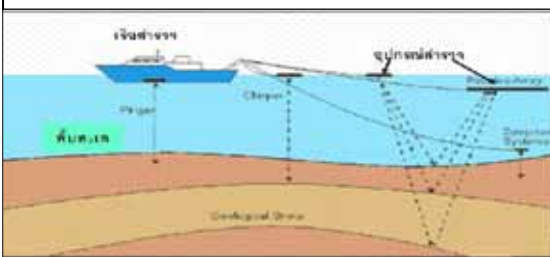
เวลาเลือกพื้นที่พิจารณาอย่างไร

- **ข้อพิจารณาทางเลือกทางยุทธศาสตร์**
  - พิจารณาต้นทุนการพัฒนาพื้นที่สร้างท่าเรือและนิคมอุตสาหกรรมว่าต้องใช้ต้นทุนมากน้อยเพียงใด
  - พิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านใดบ้างมากน้อยเพียงใด
  - พิจารณาด้านการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ชุมชน)

- **ร้อยละของการพิจารณาตัดเลือกความเหมาะสม 3 ด้าน**
  - ต้นทุนการพัฒนา 30 %
  - ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 30 %
  - การยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 40 %

- **พื้นที่ทำท่าเรือน้ำลึกและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี**
การวิเคราะห์ผลการศึกษา

การวิเคราะห์	ต.ทุ่งปรัง อ.สีชล	ต.กลาย อ.ท่าศาลา
ต้นทุนการพัฒนา	85,195 ล้านบาท	58,759 ล้านบาท
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	มีผลกระทบน้อย	ไม่มีผลกระทบเลย
การยอมรับ	ยอมรับมาก	ค่อนข้างยอมรับ

วงจรการจัดตั้ง นิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

การสำรวจแหล่งปิโตรเลียม

นิคมปิโตรเคมี

ท่าเรืออุตสาหกรรม

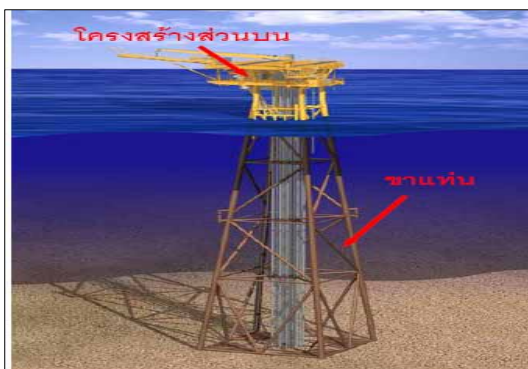
ฐานปฏิบัติการบนฝั่ง

โรงกลั่นและโรงแยกก๊าซ

การขุดเจาะ

แท่นหลุมผลิต

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรม

ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว

๑. ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว อ.ขนอม

อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ เนื้อที่ของอุทยานฯ ครอบคลุมพื้นที่ทางทะเล เกาะแก่ง ภูเขา และพื้นที่ชายฝั่งทะเลของอำเภอขนอมทั้งหมด อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ประกอบไปด้วยเกาะน้อย เกาะวังใน เกาะวังนอก เกาะแตน เกาะราบ เกาะท่าไร่ เกาะผี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอ่าวขนอม อ่าวท้องท่าด้า อ่าวท้องกลาง อ่าวท้องหยี อ่าวท้องยาง และภูเขาต่างๆ เช่น เขาพลายดำ เขาผีหงาย เขาคอ เขาเพลลาเขาตาดีฟ้า ซึ่งมีหาดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ อ่าวขนอม หาดในเพลลาหาดหน้าด่าน หาดคอเขา อ่าวท้องหยี เขาพลายดำ ความอุดมสมบูรณ์ของ อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

๒. ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว อ.ท่าศาลา

อุทยานแห่งชาติเขานัน ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอท่าศาลา อำเภอสิชล และกิ่งอำเภอนบพิตำ นอกจากนี้อุทยานฯ ยังมีอาณาเขตที่ครอบคลุม เขาป่าสงวนแห่งชาติป่าเขานัน และเขตป่าสงวนแห่งชาติป่ากรุงชิงบางส่วน อุทยานฯ แห่งนี้มีเนื้อที่ประมาณ 436 ตรกม. ลักษณะเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นแนวติดต่อมาจากอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นป่าต้นน้ำของคลองหลายสาย

๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว อ.สิชล

แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติหาดสิชล บริเวณชายหาดเป็นแนวหินไปจนถึงหาดทรายโค้ง หาดหินงามบริเวณชายหาดเต็มไปด้วยก้อนหินกลมเกลี้ยง มีสีส้มสวยงาม และเป็นที่มาของชื่อหาดหินงาม หาดปติเป็นหาดที่ชาวท้องถิ่นนิยมไปพักผ่อน ชายหาดจะต่อจากหาดหินงาม น้ำตกสี่ขีด เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่เกิดจากภูเขาด้านตะวันตกกเปลี่ยนระดับเป็นระยะลดหลั่นเป็นชั้น ๆ

แหล่งโบราณคดีเขาตา อยู่ตำบลเสาเกา โบราณคดีเขาตามีอายุกว่า 1,500 ปี บริเวณเขาตาเป็นศาสนสถานสำคัญ ในลัทธิไศวนิกาย ซึ่งเคารพนับถือพระศิวะหรือพระอิศวรเป็นเทพเจ้าสูงสุด ตลอดจนซากโบราณสถานที่เป็นเทวสถาน สระน้ำโบราณ กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2540

อาชีพที่จะได้รับผลกระทบ

อาชีพประมง

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีชายฝั่งทะเลของจังหวัด ยาว 225 กิโลเมตร ในพื้นที่ 6 อำเภอ แยกเป็นในพื้นที่อำเภอขนอม 38 กม. พื้นที่อำเภอสิชล ยาว 27.5 กม. พื้นที่อำเภอท่าศาลา ยาว 31.3 กม. พื้นที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ยาว 26.1 กม. พื้นที่อำเภอปากพนัง ยาว 74.5 กม. พื้นที่อำเภอหัวไทร ยาว 27.6 กม.

อาชีพทางการประมง และธุรกิจด้านการประมง ดังนี้

เลี้ยงกุ้งทะเล จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนฟาร์ม ในพื้นที่ 8 อำเภอ คือ เชียงใหญ่ ปากพนัง เมือง สิชล ขนอม ท่าศาลา หัวไทร และเฉลิมพระเกียรติ จำนวนเกษตรกร 7,348 ราย พื้นที่การเลี้ยง 61,656.5 ไร่ 13,488 บ่อ ผลผลิต 17,797.21 ตัน มูลค่า 2,669.58 ล้านบาท

ตารางแสดง จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยง ผลิต กุ้งทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช¹

ที่	อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ การเลี้ยง (ไร่)	จำนวน บ่อ	ผลผลิต ตัน	มูลค่า (ล้านบาท)
1	สิชล	253	1,685.00	528	1,414.50	212.18
2	ขนอม	305	2,616.00	518	747.00	112.05
3	ท่าศาลา	179	1,365.00	328	540.60	81.09

การประมงทะเล สัตว์น้ำที่จับได้ คือ ปลาหู ปลาหลัง ปลาเบญจพรรณ ปลาฉลาม ปลากระเบน ปลาเปิด กุ้ง กุ้ง กุ้งเคย หอย ปลาหมึก รวมจำนวน 828,802 ตัน มูลค่าผลผลิต 1,971.36 ล้านบาท

¹ สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช ณ 31 ธันวาคม 2546

ตารางแสดงปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำทะเลที่จับได้ ปี พ.ศ.2543-2545²

ชนิดของ สัตว์น้ำที่ จับได้	ปี 2543			ปี 2544			ปี 2546		
	ปริมาณ (กก)	ราคา (บาท/ กก.)	มูลค่ารวม (บาท)	ปริมาณ (กก)	ราคา (บาท/ กก.)	มูลค่ารวม (บาท)	ปริมาณ (กก)	ราคา (บาท/ กก.)	มูลค่ารวม (บาท)
ปลาทุ	5,044,920	10	50,449,200	1,020,200	20	20,404,000	4,848,700	18	87,276,600
ปลาลัง	422,920	8	3,383,360	200,100	18	3,601,800	477,300	15	7,159,500
ปลาเบญจ พรรณ	2,310,920	8	18,487,360	1,240,920	8	9,927,360	5,353,000	12	64,236,000
ปลาฉลาม	90,520	30	2,715,600	50,400	40	3,016,000	85,520	43	3,677,360
กระเบน	115,020	20	2,300,400	90,750	25	2,264,250	110,100	28	3,082,800
ปลาเป็ด	147,245,920	2.50	368,114,800	25,140,400	3	75,421,200	141,996,500	6	851,979,000
กั้ง	88,620	70	6,203,400	10,600	80	848,000	93,100	120	11,172,000
กุ้ง	135,252,920	50	6,762,646,000	35,818,390	100	3,581,839,000	227,350,000	150	341,025,000
กุ้งเคย	299,920	8	2,399,360	180,942	10	1,809,420	220,000	12	2,640,000
ปู	662,420	30	19,872,600	150,350	50	7,517,500	671,000	120	80,520,000
หอย	1,161,120	15	17,416,800	375,150	25	9,378,750	209,000	25	5,225,000
หมึก	12,843,800	25	321,095,000	987,500	30	29,625,000	14,140,300	35	494,910,500
อื่นๆ	939,920	15	14,098,800	507,150	20	10,143,000	923,000	20	18,460,000
รวม	309,118,940	-	7,589,182,680	29,990,100,390	-	3,755,795,280	282,802,520	-	1,971,363,760

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช

หมายเหตุ

1. เป็นสัตว์น้ำที่จับได้และขึ้นท่าเทียบเรือภายในจังหวัดฯ ทั้งแพปลาของรัฐและเอกชน
2. เป็นปริมาณการจับในช่วง เดือน มกราคม - ธันวาคม

ประชาชนและพื้นที่ ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบบ้าง

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบระดับหมู่บ้าน ตำบล

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ประชากร	บ้าน
1.	ท่าศาลา	กลาย	11	8,747	2,399
2.		สระแก้ว	11	9,080	2,610
3.	ลิซล	ทุ่งปรัง	16	10,805	3,007
4.		เสาภา	16	11,999	3,233
5.		เทพราช	12	7,641	2,075
6.		เปลียน	13	7,546	2,061
7.		ฉลอง	10	6,359	1,806
รวม	2	7	89	62,177	17,191

ภาพรวมผลกระทบระดับอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ/ เทศบาล	จำนวนราษฎร				จำนวน ราษฎร รวม	จำนวน บ้าน	จำนวนบ้าน รวมทั้งอำเภอ
	ชาย	ชายรวม	หญิง	หญิง รวม			
อำเภอท่าศาลา		53,506		54,091	107,597		27,800
นอกเขตเทศบาล	52,158		52,555			26,444	
เทศบาลตำบลท่าศาลา	1,348		1,536			1,356	
อำเภอสิชล		42,239		42,760	84,999		24,186
นอกเขตเทศบาล	38,769		39,152			21,276	
เทศบาลตำบลสิชล	3,470		3,608			2,910	
อำเภอขนอม		14,095		14,093	28,188		10,509
นอกเขตเทศบาล	9,734		9,568			6,516	
เทศบาลตำบลขนอม	1,866		1,945			1,679	
เทศบาลตำบลท้องเนียน	2,495		2,580			2,314	

ผลกระทบภาพรวม

ที่ได้รับจากนิคมฯ

๑. มายาทางเศรษฐกิจ

เป้าหมายการเกิดขึ้นของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมอื่น ๆ อยู่ในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มทุนอุตสาหกรรมที่เป็นนายทุนขนาดใหญ่ด้วยการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นทั้งผืนดิน แหล่งน้ำ ทรัพยากรทางทะเล และชีวิตของผู้คน และอื่น ๆ อีกมากมาย รายได้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดจึงตกอยู่กับนายทุนทั้งหลาย โดยที่เจ้าของทรัพยากรและส่วนร่วมไม่ได้รับผลประโยชน์แต่อย่างใด.

.เพราะฉะนั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงหมายถึงการเจริญเติบโตของกลุ่มนายทุน มิใช่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของคนส่วนใหญ่และคนในระดับพื้นที่ ด้านถนนหนทางและโครงสร้างทั้งหลายที่จัดสร้างขึ้นก็เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของนายทุนมิใช่เพื่อสร้างให้คนทั่วไปใช้ สิ่งที่ชุมชนจะได้ทางเศรษฐกิจอยู่บ้างก็คือ การเป็นแรงงานราคาถูกเท่านั้น ลูกหลานที่จะมีงานทำก็อาจมีแต่จำนวนน้อยนิดทั้งนี้เพราะว่าแรงงานทางด้านอุตสาหกรรมเป็นแรงงานที่ใช้ความรู้เฉพาะทางเท่านั้น

สิ่งที่สำคัญก็คืออาชีพของคนในท้องถิ่นที่จะหดหายไป เพราะว่าทรัพยากรที่ใช้สำหรับการทำมาหากินถูกทำลายไปแล้วเพื่อการสร้างอุตสาหกรรมจนหมด ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรคือทางรอดของชุมชนชาวบ้าน หากทรัพยากรของพื้นที่ถูกทำลายเท่ากับทางรอดของการมีชีวิตของชุมชนต้องถูกทำลายไปด้วย

‘การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคือความร่ำรวยของนายทุนแต่คือความล่มสลายของชุมชน’

๒. สุขภาพล่มสลายแม้วัยเท่าไรก็ตายเร็ว

ปัญหาด้านสุขภาพเป็นปัญหาที่สำคัญและยิ่งใหญ่มากสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลก เพราะฉะนั้นการเกิดขึ้นของนิคมอุตสาหกรรมที่สีชลและท่าศาลาจึงหนีไม่พ้นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเพราะตามแผนงานจะเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย บทเรียนจากมาบตาพุดที่จังหวัดระยองพบความเสื่อมโทรมทางสุขภาพอย่างหนักเกิดอาการป่วยเรื้อรังสูงมาก เช่นพบสารวิโอซีในบรรยากาศ กว่า ๘๐ ชนิด และในจำนวนนี้กว่า ๒๐ ชนิดเกินกว่าค่ามาตรฐาน จังหวัดระยองจะมีอัตราผู้ป่วยเอดส์รายใหม่สูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าของทั้งประเทศถึง ๕ เท่า รวมทั้งเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้งและเด็กได้รับเชื้อ HIV นอกจากนี้ยังพบโรคต่างๆที่มีความสำคัญ ดังนี้ โรคระบบทางเดินหายใจจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งพบว่าทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในจังหวัดระยองป่วยด้วยโรคภูมิแพ้กันมากขึ้น โรคมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งปอด มะเร็งเม็ดเลือดขาว มะเร็งปากมดลูก มะเร็งหลอดอาหารและมะเร็งเต้านม โรคเอดส์ พบว่าตั้งแต่เกิดนิคมอุตสาหกรรมขึ้นจะมีสถิติการเกิดขึ้นของมะเร็งเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก จากการตรวจสอบพบว่า ในพื้นที่มาบตาพุดมีการปนเปื้อนของสารก่อมะเร็งสูง

๓. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาด้านน้ำเสีย เป็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และร้ายแรงมากเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง เช่นปัญหาน้ำเสียอากาศ โดยเฉพาะแหล่งน้ำพบว่าที่จังหวัดระยองแม่น้ำสายหลักเสื่อมโทรมตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งซึ่งจะได้รับผลกระทบโดยตรงเนื่องจากการตั้งนิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมีตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ชายทะเลโดยตรง และผลกระทบดังกล่าวส่งผลต่อวิถีชีวิตและอาชีพของชาวประมงโดยตรง ปัจจุบันพบว่าชายฝั่งทะเลของจังหวัดระยองถูกกัดเซาะจนแทบไม่เหลือสภาพชายหาดเหลืออยู่เลย

ปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ จะได้รับการจัดสรรใหม่โดยเฉพาะการจัดการน้ำที่จะนำไปใช้กับอุตสาหกรรมมากกว่าการใช้กับการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพของคนส่วนใหญ่ บทเรียนของจังหวัดระยองพบว่าน้ำถูกจัดการโดยบริษัทอีสต์วอเตอร์ โดยเอาน้ำที่มีอยู่ในธรรมชาติมาจัดการเป็นของบริษัท ต่อไปจึงอาจเป็นไปได้ว่าชาวท่าศาลาและสีชลต้องซื้อน้ำจากบริษัทจากแต่เดิมน้ำจากเทือเขาเป็นของส่วนรวม

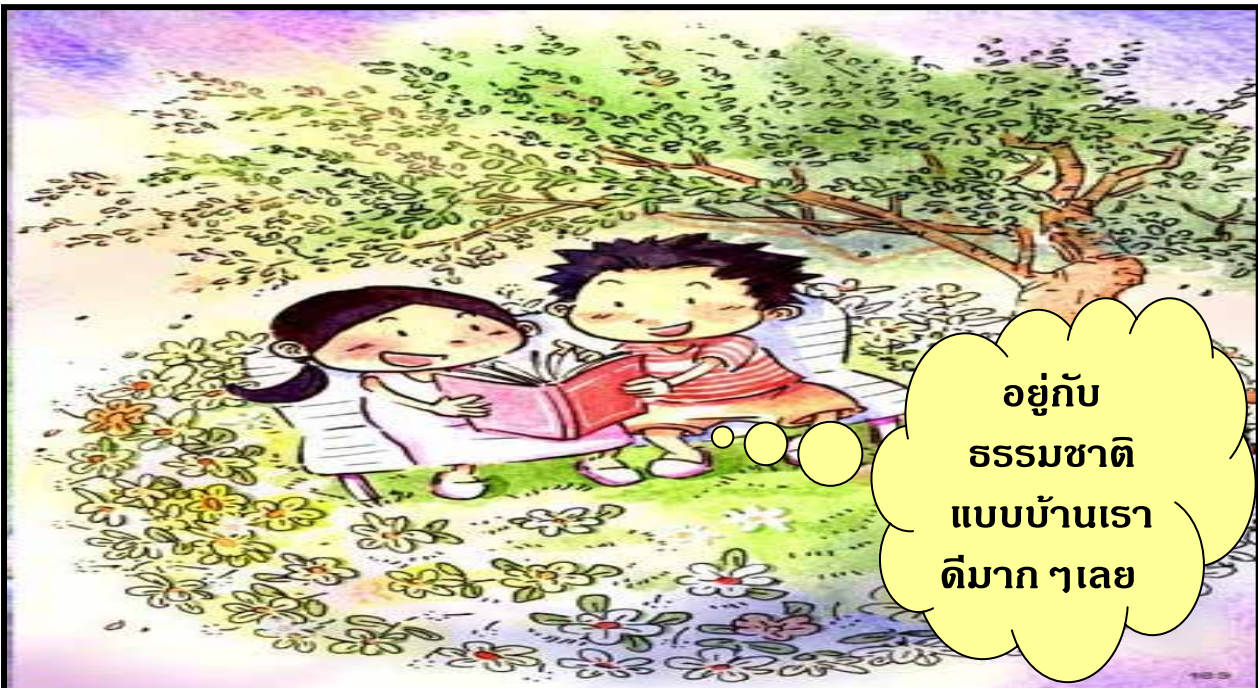
ป่าไม้และความหลากหลายชีวภาพ พื้นที่ชายฝั่งของจังหวัดนครศรีธรรมราชจากอ.ขนอมจนถึง อ.เมืองเป็นพื้นที่ซึ่งอุดมไปด้วยความหลากหลายของทรัพยากรทั้งชายฝั่งและบนฝั่ง ความหลากหลายของทรัพยากรจะหดหายไปทันทีเมื่อเกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นมาเพราะปล่องควันและพื้นซีเมนต์จะเข้ามาแทนที่ ในพื้นที่เหล่านี้ก็จะไม่มีพืชพันธุ์ที่เราเคยเห็นอีกต่อไป ชาวตำบลกลายและท่าศาลาใช้ความหลากหลายของสัตว์และพืชพันธุ์ในการดำรงชีวิต ความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจึงอาจหมายถึงความสูญเสียความมีชีวิตที่เป็นสุขไปด้วย

๔. ปัญหาสังคม

แรงงานต่างถิ่นล้นเมือง เมื่อเกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเกิดขึ้นสิ่งที่จะตามมาก็คือ การอพยพเข้ามาของแรงงานท้องถิ่น ในจังหวัดระยองพบว่ามีปัญหาด้านปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ชาติความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชน มีการแย่งชิงทรัพยากรและบริการต่าง ๆ เนื่องจากความแออัด

เด็กและเยาวชนคือผู้รับเคราะห์ โดยเด็กและเยาวชนจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมาก ในจังหวัดระยองพบว่าเด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบในหลายด้าน เช่น การติดเชื้อ HIV เด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น

ความปลอดภัยในชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตจะถูกคุกคามจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและ การอพยพ หากดูบทเรียนจากจังหวัดระยองจะพบว่า ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มเกิดขึ้นทุกประเภท ปัญหายาเสพติดที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากและกลายเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องซ้ำซาก

๕. ปัญหาสุขภาพจิตและการฆ่าตัวตาย

การเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมอุตสาหกรรมส่งผลให้ชีวิตของผู้คน ทำให้ประชาชนในหลายพื้นที่ต้องแบกรับความเครียด จากสถิติของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง พบว่าจำนวนผู้ป่วยสุขภาพจิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ในส่วนของปัญหาฆ่าตัวตาย แม้ว่าสถิติ การฆ่าตัวตายของจังหวัดระยองไม่ลดลง ซึ่งในขณะนี้จำนวนคนฆ่าตัวตายสูงเป็นอันดับ ๖ ของประเทศ

๖. ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะหายไป เพราะถูกแทนที่ด้วยอุตสาหกรรม ทั้งชาวประมงพื้นบ้าน และอาชีพอื่น ๆ ส่วนผลไม้จะกลายเป็นพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยบ้านจัดสรร งานประเพณีจะหายไป วัฒนธรรมของชาวบ้าน การกินน้ำชาทะเลใต้ต้นไม้ใหญ่ ประเพณีงานบุญทั้งชาวพุทธและมุสลิม จากประสบการณ์ของเมืองระยอง วัดและโรงเรียน จะต้องถูกย้าย สำหรับในพื้นที่ อ.สีชลและ อ.ท่าศาลา มีมัสยิด กุโบร์ และที่ดินวะกัฟ ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพี่น้องมุสลิม อยู่ในพื้นที่ของการนิคมด้วย

๗. หลังจากนั้นจะไปอยู่ที่ไหนเพราะถูกย้ายจากที่เดิม

เบื้องต้นที่จะต้องถูกกระทำก็คือการย้ายที่ซึ่งไม่รู้ว่าจะต้องย้ายไปที่ไหน และสถานที่ที่ถูกย้ายนั้นจะมีอาชีพรองรับหรือไม่ อย่างไร สิ่งแวดล้อมที่อยู่ใหม่จะเป็นอย่างไร หลายพื้นที่มีบทเรียนว่าเงินที่ได้จากการขายที่หรือเวียนดินมักจะหมดไปอย่างรวดเร็วจนตั้งตัวไม่ได้ในที่ใหม่ที่ย้ายไปอยู่

ผลกระทบ

ทางด้านสังคม

**ความสัมพันธ์ทางสังคม แปรเปลี่ยนคน
มาเพื่อ “เสพ” แล้วไปไม่ใช้มาเพื่อ “สร้าง”**

๑. คนอพยพเพิ่มบ้าน

เป็นการเพิ่มของประชากรที่อพยพมาจากที่อื่นจำนวนมาก การอพยพเข้ามาของคนต่างถิ่นต่างที่ย่อมไม่เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม เพราะต่างคนต่างทำงาน ไม่มีสภาพที่เอื้อให้สร้างความสัมพันธ์ร่วมกันใหม่ คนส่วนใหญ่มาเพื่อ “เสพ” ไม่ใช้มาเพื่อ “สร้าง” เพราะฉะนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมเดิมที่เคยมีก็จะสูญสลายไป กลายเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ ในพื้นที่การสร้างนิคมจะมีปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “คนแปลกหน้า” เต็มไปหมด

๒. ความสัมพันธ์แบบฉาบฉวย

คนที่มาอยู่ในพื้นที่วัตถุประสงค์เพื่อมาหาเงิน เพราะฉะนั้นความสัมพันธ์ของคนจะเป็นไปเพื่อเงินเป็นหลัก ความสัมพันธ์แบบพี่น้อง เครือญาติจะมีน้อยลง นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการเข้ามาทำลายความสัมพันธ์แบบเดิมที่มีอยู่ด้วย ในหลาย ๆ รูปแบบ ความเป็นเครือญาติ ปู่ ย่า ตายาย อาจต้องสูญสลายไป จะเกิดปรากฏการณ์ “คนไม่สนใจความดีงาม”

๓. มีโรคสารพัดชนิด

จากประสบการณ์การสร้างนิคมอุตสาหกรรมที่ จ.ระยอง ทำให้พบว่า อัตราการเกิดโรคมียุงมากทั้งโรคที่เกิดจากความสัมพันธบกพร่องและโรคที่เกิดจากสารพิษ โรคที่เกิดจากความสัมพันธไม่ปกติ เช่น โรคเอดส์ โรคจากยาเสพติด ส่วนโรคที่เกิดจากสารพิษมีหลากหลายชนิดมาก เช่น โรคมะเร็ง โรคทางเดินหายใจ โดยสถิติการเกิดโรคในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยทั่วไปมาก

๔. ประเพณีและวัฒนธรรมจะสั่นคลอนและสูญสลาย

ทั้งนี้เพราะว่าจะเกิดสิ่งแวดล้อมแบบใหม่เข้ามาทำให้คนเริ่มไม่สนใจกับ มิติทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ การไปวัด ละหมาดที่มัสยิด จะ กลายเป็นเรื่องไกลตัว แต่จะแทนที่ด้วยวัฒนธรรมของ คาราโอเกะ การเที่ยว ผู้หญิงขายบริการ ร้านเหล้าและการพนัน สิ่งเหล่านี้จะตามมาเมื่อเกิด อุตสาหกรรมเหมือนเงาตามตัว ความล่มสลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจาก การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นสิ่งที่เรียกกลับคืนมาไม่ได้ เป็นอันตรายที่น่า กลัวที่สุด

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ความเจริญบนการ “ทำลาย” ฐานทรัพยากร เพื่อความ “ร่ำรวย” ของทุนขนาดใหญ่

๑. รายได้จากการประมงจะสูญหายไป

การพัฒนาอุตสาหกรรมจะเกิดความสูญเสียทางด้านการประมงอย่างมหาศาล เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางระบบนิเวศทางทะเลทั้งชายฝั่งและในท้องทะเล การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อปริมาณสัตว์น้ำ นอกจากนี้จากผลกระทบของจังหวัดระยองพบว่าสัตว์น้ำเจือปนด้วยสารพิษเต็มไปหมด ไม่สามารถใช้บริโภคได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้น รายได้จากการทำประมงย่อมต้องสูญหายไปแน่นอน หากพิจารณาพื้นที่การสร้างนิคมอุตสาหกรรมก็จะพบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่คือชายฝั่งทะเลซึ่งคนส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำประมง เพราะฉะนั้นในพื้นที่กว่า 20,000 ไร่ที่จะเกิดนิคมอุตสาหกรรมจะทำลายอาชีพของคนจำนวนมากและนั่นหมายถึงการทำลายแหล่งอาหารของสังคมส่วนรวมไปด้วย

๒. อาชีพการทำสวน

พื้นที่สวนซึ่งอยู่ถัดไปจากพื้นที่ชายฝั่งก็จะเป็นพื้นที่เป้าหมายของการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเช่นกัน เพราะฉะนั้นทั้งสวนผลไม้และสวนยางจะได้รับผลกระทบอย่างแน่นอน นั่นหมายถึงว่า การต้องสูญเสียพื้นที่สวนที่ใช้เวลาปลูกมาอย่างยาวนาน แม้ว่าจะมีการจัดหาพื้นที่ใหม่มาทดแทนก็ไม่สามารถทดแทนต้นไม้ที่ต้องใช้เวลานานในการเติบโตได้

๓.ภาคใต้เป็นภาคเดียวที่มีค่าจ้างแรงงานการเกษตรสูงกว่าการเป็นแรงงานรับจ้าง

ภาคใต้เป็นภาคเดียวที่มูลค่าการทำเกษตรสูงกว่าการทำงานรับจ้างในโรงงาน การทำเกษตรจึงเป็นจุดแข็งของภาคใต้ หากมันเปลี่ยนเป็นแรงงานในโรงงานก็ไม่สามารถทดแทนรายได้ที่สูญเสียไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานที่ใช้ทำงานในนิคมอุตสาหกรรมเป็นแรงงานชั้นสูง ชาวบ้านเป็นแรงงานชั้นต่ำในโรงงาน เช่น ยาม แม่บ้าน เป็นต้น

๔. ความเจริญทางเศรษฐกิจเพื่อใคร

สิ่งที่ถูกพูดถึงมากที่สุดจากการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมคือความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือความเจริญทางด้านเศรษฐกิจนั้นเพื่อใคร หากพิจารณาจากที่ผ่านมาจะพบว่า การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมนั้นเป็นของนายทุนเป็นส่วนใหญ่ทั้งนายทุนในประเทศและนายทุนต่างชาติ โดยความเจริญที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจอยู่บนความเสียหายของทรัพยากรซึ่งคนในท้องถิ่นไม่ได้รับประโยชน์เลย การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมจึงเปรียบเสมือนการเหยียบย่ำทรัพยากรของคนท้องถิ่นเพื่อให้คนร่ำรวยนำไปใช้ประโยชน์ให้ตัวเองร่ำรวยมากขึ้น เป็นความเจริญทางเศรษฐกิจที่ไม่มีความยุติธรรม

ศาสนาที่พึงทางใจ ที่ไม่อาจกระทบลบล้าง

วัด - มัสยิด - กุโบร์ - คือศูนย์รวมจิตใจของคนไม่อาจ แทนได้ด้วยปล่องควันพิษ

สิ่งเหล่านี้อยู่คู่กับผืนแผ่นดิน เป็นที่สถิตของจิตวิญญาณนับตั้งแต่ครั้ง
บรรพบุรุษ จึงเป็นสถานที่ซึ่งต้องให้ความเคารพสูงสุด การก่อสร้างนิคม
อุตสาหกรรมคือการโยกย้ายสถานที่เดิม หรือไม่ก็ทำให้สภาพแวดล้อม
ของศาสนสถานเปลี่ยนไปจนไม่สามารถประกอบศาสนกิจตามปกติได้ การ
พัฒนาอุตสาหกรรมคือการใช้ความรู้วิทยาศาสตร์โดยไม่ใช้ความรู้ใน
รูปแบบอื่นๆ ทำให้เห็นว่าเรื่องศาสนากลายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญรองลง
ไป การพัฒนาอุตสาหกรรมคือการแทนที่ของโรงงานอุตสาหกรรมแทน
การตั้งอยู่ของ วัด มัสยิด และกุโบร์ รวมทั้งศาสนสถานอื่นๆ

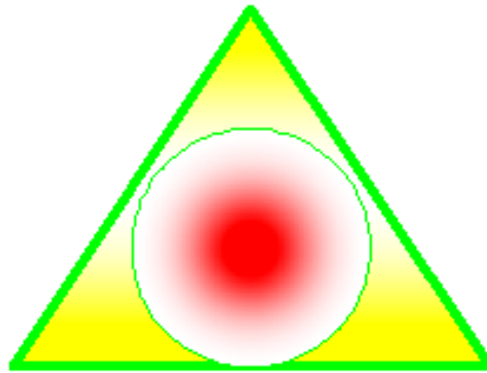
ไร่นาผสม	พื้นที่	3,800 ไร่	ไร่นาผสมพื้นที่ - อีโคโนมิก	พื้นที่	6,800 ไร่
เคหะชุมชน		700 ไร่	พาณิชย์พาณิชยกรรม		700 ไร่
รวมพื้นที่ทั้งหมด		5,500 ไร่	พื้นที่สีเขียว	พื้นที่ทั้งหมด	1,900 ไร่

โครงการนี้ มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่

253 หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๖๐๖ โทรศัพท์ ๐๖๖-๖๖๖๖๖ โทรสาร ๐๖๖-๖๖๖๖๖ อีเมล bangpliyai@bangpliyai.com

ทวนข้ามชาติ
การขุดเจาะน้ำมัน
เขื่อน อ่างเก็บน้ำ
นิคมอุตสาหกรรม
โรงไฟฟ้านิวเคลียร์
ทำเรื่อน้ำลึก

กลุ่มศึกษา การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมีนครศรีธรรมราช

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

กลุ่มศึกษาการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

ที่อยู่ ๓๐/๑ ซอย ๒ หมู่บ้านราชพฤกษ์ ๒ ตำบลปากนคร

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๗๕-๓๑๘๖๒๓ โทรสาร ๐๗๕-๓๑๘๖๒๔